

CSAAR PETER EN DE SPREEUWEN**Joh. J. Frieswijk**

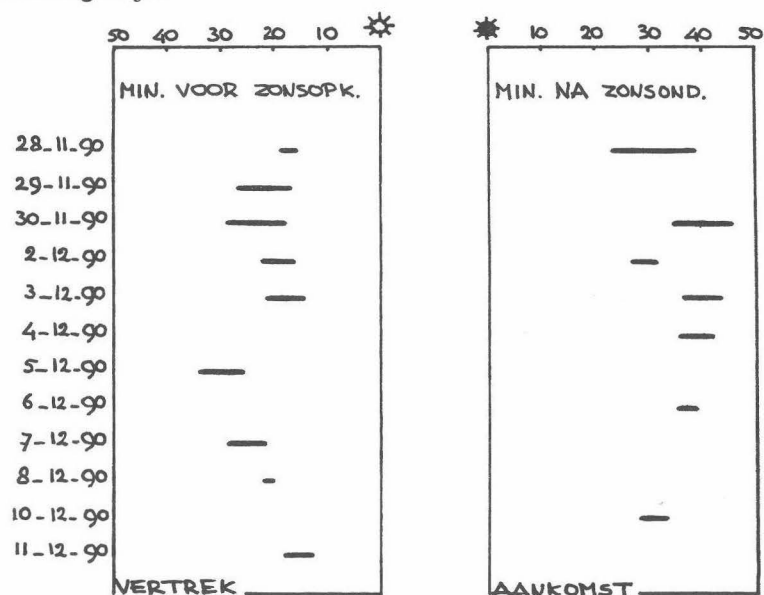
In het blad *Vogels* (1992 nr. 6) komen de resultaten voor van een mini enquête, gehouden onder zes min of meer bekende Nederlanders. De vraagstelling was eenvoudig: Welke vogel spreekt u het meest aan? En welke het minst? Professor Voous, die opmerkte alle vogels eigenlijk even aardig te vinden, koos toch de Spreeuw uit als voor hem minst aansprekende vogelsoort. De Spreeuw, mijn lievelingssoort, werd ook door geen der overige ondervraagden als meest aansprekende genoemd. Overigens staatssecretaris Gabor deed wel een goed woordje voor de Spreeuw. Over smaak valt niet te twisten, maar toch... Jac.P. Thijsse zou wel beter geweten hebben; Spreeuwen, onbekommerd (men zie zijn ex libris in *Het Vogeljaar*) stonden bij hem hoog aangeschreven!

Enige dagen na *Vogels* viel *De Gierzwaluw 30 (1992) nr.3* bij mij in de brievenbus (een maand na de vorige, een absoluut record). Weer spreeuwennieuws, nu van de hand van Dik Brijs uit de Blankenstraat. Hij beschreef een spreeuwenslaapplaats, die daar in de winter 1990-91 tijdelijk gevestigd was. Dat gaf veel overlast. Klachten van omwonenden leidden tot een actie van Stedelijk Beheer. Die actie kwam, ambtelijke molens malen langzaam, als mosterd na de maaltijd, aangezien de Spreeuwen inmiddels een ander nachtlogies betrokken hadden. Vooral het beeld van de teleurgestelde spreeuwenbeheerders was in het artikelje goed geschetst. Begrijpelijk is het wel, want wat is een wildbeheerder zonder wild?

Als u, op grond van de titel boven dit stukje, verwacht dat ik gegevens heb over Csaar Peter de Grote en de (Zaanse) Spreeuwen, dan moet ik u teleurstellen. Csaar Peter staat hier voor Csaar Peter-buurt. In november/december 1990, want dat was de periode waarin de invasie plaatsvond, was de Csaar Peter buurt een mooie spreeuwenslaapplaats rijk. Niet alleen de Blankenstraat, maar vooral de Csaar Peterstraat en de Cruquisstraat (genoemd naar de Nederlands waterbouwkundige Kruik) waren met hun monumentale bomen bij de Spreeuwen als slaapplaats in trek. Geen grote slaapplaats (ik telde maximaal ongeveer 5000 exemplaren), maar door de ligging, in bomen in smalle straten, wel zorgend voor grote overlast. Niet vreemd, dat de omwonenden zich tot Stedelijk Beheer wendden om verlost te worden van de Spreeuwen en hun mestoverschot.

Voor het zover was, had ik er al aardig wat waarnemingen gedaan en, dat mag ook wel vermeld worden, lessen gegeven in "sturnologie" (spreeuwenkunde) aan belangstellende buurtbewoners. De laatste voorverzamelplaats, waar de Spreeuwen zich voorbereiden op het vertrek naar de slaapplaats, lag

in dit geval op enig afstand van de slaapplaats, namelijk achter de huizen aan de Zeeburgerdijk.

Ongeveer een half uur na zonsondergang werd de slaapplaats betrokken. In donker bewoog zich dan een "zwarte slang" naar de slaapbomen. De overtocht duurde wel zo'n vijf minuten. Een indrukwekkende, volgens sommige toeschouwers griezelige, vertoning.

Als Spreeuwen hun slaapplaats betrekken, proberen ze altijd een plaatsje te vinden in de luwte, dus uit de wind die ongunstig is voor hun nachtelijke energiehuishouding. Door de ligging van de Csaar Peterstraat, Blankenstraat en Cruquisstraat was er bij elke windrichting wel een geschikte overnachtingsplaats te vinden. In bijgaande grafiek is een beeld gegeven van vertrek en aankomst op de slaapplaats. Zowel vertrek als aankomst zijn duidelijk gekoppeld aan de tijd van zonsopkomst, respectievelijk zonsondergang. Afwijkingen kunnen in het algemeen worden toegeschreven aan verschillen in bewolgingsgraad. Op 3-12 vond het vertrek plaats bij geheel bewolkte lucht; op 5-12 was het half bewolkt. Dit leverde een verschil van 12 minuten op. Op 2-12 vond de aankomst plaats bij geheel bewolkte lucht; op 3-12 was het half bewolkt. Het verschil bedroeg ongeveer 10 minuten.